

Mie Sofie Andersen

Fra: Birgit Thode <bth@advokatsamfundet.dk>
Sendt: 11. juli 2019 11:18
Til: valg@oim.dk
Emne: Sv: Høring - over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (ØIM Id nr.: 111361) (Sagsnr.: 2019 - 1888)

Tak for henvendelsen.

Advokatrådet har besluttet ikke at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

Birgit Thode
Sekretær

Advokatsamfundet, Kronprinsessegade 28, 1306 København K
D +45 33969777 T +45 33969798
bth@advokatsamfundet.dk - www.advokatsamfundet.dk

Til: Postkasse - Samfund - Advokatsamfundet (Samfund@advokatsamfundet.dk), dfs@dfs.dk (dfs@dfs.dk), duf@duf.dk (duf@duf.dk), dt@datatilsynet.dk (dt@datatilsynet.dk), Dansk Industri (di@di.dk), digst@digst.dk (digst@digst.dk), dit@dit.dk (dit@dit.dk), info@humanrights.dk (info@humanrights.dk), bestyrelsen@itpol.dk (bestyrelsen@itpol.dk), carsten@demtech.dk (carsten@demtech.dk), jeanett@di.ku.dk (jeanett@di.ku.dk), polsci@ifs.ku.dk (polsci@ifs.ku.dk), prosa@prosa.dk (prosa@prosa.dk), info@digitalsikkerhed.dk (info@digitalsikkerhed.dk), tekno@tekno.dk (tekno@tekno.dk), statskundskab@au.dk (statskundskab@au.dk), kgronbak@cs.au.dk (kgronbak@cs.au.dk)

Fra: Valgheden (valg@oim.dk)
Titel: Høring - over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (ØIM Id nr.: 111361)
E-mailtitel: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (ØIM Id nr.: 111361)
Sendt: 05-07-2019 16:02

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest fredag den **2. august 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@oim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent

Kommunaljura og Valg
Direkte telefon: 25 16 12 06
Mail: cjb@oim.dk
Mail: valg@oim.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon: 72 28 24 00
valg.oim.dk

Følg os på [@valgDK](https://twitter.com/valgDK)

Sådan behandler vi personoplysninger

Digitaliseringsstyrelsen · Landgreven 4 · Postboks 2193 · 1017 København K

Valgkonsulent Christine Boeskov
Social- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

22. juli 2019
KDR/krnio
J.nr. 2019 - 3663

Kære Christine Boeskov

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer) i høring.

Sekretariatet har til opgave at vurdere, om ministeriet på tilstrækkelig vis har beskrevet lovforslagets implementeringskonsekvenser og, om lovforslaget efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Gennemgangen af lovforslaget giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger:

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at understøtte, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet noterer sig Social- og Indenrigsministeriets vurdering af, at lovforslaget ikke har offentlige implementeringskonsekvenser af betydning.

Konsekvenser for borgerne

Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til den foreslåede § 12 a, stk. 1, 1. pkt. på side 17, at vælgere, hvis afgivne vælgererklæring kendes ugyldig som følge af Valgnævnets afgørelse om at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, vil være frit stillet til herefter at afgive vælgererklæring for andre partier.

Sekretariatet finder, at Social- og Indenrigsministeriet, i overensstemmelse med kravet om at vurdere og beskrive lovforslagets implementeringskonsekvenser for borgerne, kan overveje nærmere at redegøre for, om vælgere, hvis vælgererklæring kendes ugyldig, vil blive informeret herom. En sådan orientering kunne eksempelvis gøre brug af digital post og vil tjene til at sikre, at vælgere ikke uforvarende forpasser muligheden for at gøre brug af deres ret til at støtte et andet partis opstilling ud fra en fejlagtig antagelse af, at deres annullerede vælgererklæring fortsat er gældende.

Databeskyttelse

Sekretariatet finder endvidere, at Social- og Indenrigsministeriet kan overveje at beskrive, hvilke tekniske foranstaltninger der påtænkes taget i anvendelse for at sikre, at eventuelle personoplysninger, herunder vælgererklæringer afgivet af et parti efter den foreslåede § 12 a, stk. 3, 1. pkt., behandles trygt og sikkert. Dette særligt i forbindelse med Valgnævnets undersøgelse af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om udelukkelse og annullering af partiets indsamling af vælgererklæringer.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning skal beskrives i bemærkningerne til et lovforslag, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Princip #2 om digital kommunikation

Sekretariatet finder, at Social- og Indenrigsministeriet kan overveje at beskrive, om de dokumenter og oplysninger, som Valgnævnet bemyndiges til at rekvirere fra partierne efter den foreslåede § 12 a, stk. 3, 1. pkt. vil kunne indsendes digitalt i overensstemmelse med princip #2 om digital kommunikation, samt hvordan dette påtænkes systemunderstøttet.

Princip #5 om tryk og sikker databehandling

Sekretariatet finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet i lovforslagets afsnit 3.1.4 har anført overvejelser om lovforslagets forenelighed med databeskyttelseslovgivningen. Herunder findes det positivt, at ministeriet særligt har forholdt sig til proportionaliteten i hjemlen til behandling af følsomme personoplysninger afvejet mod de mål, der forfølges med lovforslaget.

Sekretariatet noterer sig endvidere, at der med lovforslaget sikres adgang til at sanktionere et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet gør sig skyldig i grove eller gentagne overtrædelser af databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven i forbindelse hermed.

Princip #6 om genbrug af offentlig it-infrastruktur

Sekretariatet finder det positivt, at det med lovforslaget karakteriseres som et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer, hvis partiet i blot et enkelt tilfælde gør sig skyldig i omgåelse eller manipulation med identifikation af vælgeren herunder med vælgerens NemID eller et eventuelt fremtidigt tilsvarende identifikationsmiddel.

Princip #7 om effektiv it-anvendelse i kontroløjemed

Sekretariatet finder det positivt, at lovforslaget – i overensstemmelse med princip #7 om effektiv it-anvendelse i kontroløjemed – etablerer grundlag for sanktion ved retsbrud i forbindelse med partiets indsamling af vælgererklæringer.

Sekretariatet noterer sig, at Social- og Indenrigsministeriet blandt en række konkrete forhold, der kan give anledning til begrundet mistanke om retsbrud, anfører uforholdsmæssigt store udsving for centrale parametre for indsamlingen, idet denne formulering egner sig til at kunne konstateres automatisk ved opsætning af de rette, digitale kontrolmekanismer.

Der henvises i øvrigt til [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#) samt til [sekretariatets hjemmeside](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning.

Med venlig hilsen

Kristoffer Nilas Olsen
Specialkonsulent
T 4178 6034
E krnio@digst.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: valg@oim.dk
Kopi til: jm@jm.dk

29. juli 2019

Høring over udkast til lovforslag – Sagsnr. 2019 - 1635

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved brev af 5. juli 2019 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag vedrørende sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med behandling af personoplysninger foranlediget af udkastet.

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Datatilsynet bemærker hertil, at efter databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (princippet om dataminimering).

J.nr. 2019-11-0240
Dok.nr. 115959
Sagsbehandler
Rasmus Arslev

Datatilsynet skal endelig bemærke, at Valgnævnet skal iagttage de øvrige databeskyttelsesregler, herunder reglerne om de registreredes rettigheder (bl.a. reglerne om oplysningspligt i databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14) i forbindelse med behandlingen af personoplysninger om bl.a. personer, der har afgivet en vælgererklæring for et parti.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Rasmus Arslev

Mie Sofie Andersen

Fra: Kasper Møller Hansen <kmh@ifs.ku.dk>
Sendt: 2. august 2019 08:56
Til: valg@oim.dk
Cc: Karina Kosiara-Pedersen
Emne: Bemærkninger til "forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet"

Angående:

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer)

Kære Christine,

Center for Valg og Partier ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet har følgende bemærkninger til ovenstående udkast til lov.

Der savnes en straf (bøde el. hæfte) ud over den muligheden for at annullere og udelukkelse fra fortsat indsamling. Man kan fx sidesætte lovbruddet med at vælgerne misbruger deres stemme. Det vil styrke retsfølelsen, hvis et lovbrud begås. Desuden er udelukkelse en straf, der nemt kan omgås, idet et nyt parti kan godkendes og de samme vælgere kan være stillere for det nye forsøg.

Det bør vel også præciseres i bemærkningerne, at de vælgere, som har afgivet deres vælgererklæring ved en evt. annulleret indsamling, har mulighed for at bruge deres underskrift på ny.

Brug af "grov" synes unødvendigt. Alle lovbrud i denne sammenhæng, som har sætter partiets indsamling i en mere gunstig position, bør give mulighed for annullering og udelukkelse. Det kan evt. præciseres i bemærkninger, hvor "grove lovbrud" bliver beskrevet.

Med venlig hilsen

Center for valg og partier, Københavns Universitet
Karina Kosiara-Pedersen og Kasper Møller Hansen

Professor Kasper M. Hansen, Ph.D.
University of Copenhagen, Department of Political Science
kmh@ifs.ku.dk, www.kaspermhansen.eu, @kaspermhansen
Phone: +45 5124 5005

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: valg@oim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +45 91 32 57 01
EMTH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/01891-2

2. AUGUST 2019

HØRING OVER UDKAST OM ÆNDRING AF LOV OM VALG TIL FOLKETINGET OG LOV OM VALG AF DANSKE MEDLEMMER TIL EUROPA-PARLAMENTET (SANKTIONER FOR RETSSTRIDIG INDSAMLING AF VÆLGERERKLÆRINGER)

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 5. juli 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (sanktioner for retsstridig indsamling af vælgererklæringer).

Forslaget har blandt andet til formål at forhindre omgåelse og manipulation af proceduren for indsamling af vælgererklæringer. De foreslåede ændringer skal sikre, at partier eller de enkeltpersoner, der står bag et parti, kan blive sanktioneret, hvis de ikke følger proceduren for indsamling af vælgererklæringer. Et nyt portalsystem for indsamling af vælgererklæringer forventes etableret i 2020, hvorefter det ifølge bemærkningerne ikke vil være muligt at omgå den såkaldte eftertænkningssperiode.

Med udkastet skabes der hjemmel til, at Valgnævnet kan træffe afgørelse om udelukkelse fra og annullation af et partis indsamling af vælgererklæringer ved grove eller gentagne retsbrud. Valgnævnet kan desuden ved begrundet mistanke om grove eller gentagne retsbrud midlertidigt udelukke partiet fra at indsamle af vælgererklæringer.

Det er en betingelse, at retsbruddene sker "i forbindelse med" partiets indsamling af vælgererklæringer.

Med udkastet sker der en betydelig udvidelse i Valgnævnets kompetence. I den forbindelse anfører ministeriet i de almindelige bemærkninger (afsnit 3.1.2.), at partiers udelukkelse fra fortsat indsamling eller annullationen af indsamlingen af vælgererklæringerne må anses for at være meget indgribende for det enkelte parti.

Instituttet har følgende bemærkninger:

1 MENNESKERETTEN

Retten til at opstille til valg (valgbarhed) er blandt andet beskyttet i grundlovens § 30. Det følger heraf, at enhver, som kan stemme til valg, er valgbar til Folketinget, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget. Af grundlovens § 33 følger, at Folketinget selv afgør gyldigheden af sine medlemmers valg samt spørgsmål om, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed.

Grundlovens § 30 indebærer blandt andet, at strafbare forhold ikke i sig selv afskærer en person fra at opstille til Folketinget. Det afgørende er i stedet værdighedskravet, som efter § 33 afgøres af Folketinget.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at Artikel 3 i Tillægsprotokol nr. 1 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention også omfatter retten til at opstille til valg (valgbarhed),¹ herunder at staternes skønsmargin er særlig vid i forhold til indretningen af deres valgsystem.² I sagen Seyidzade mod Aserbajdsjan fastslog domstolen, at en begrænsning i retten til at opstille ikke må fratage retten dens væsentlighed og effektivitet. I sagen fastslog domstolen desuden, at en regel er forudsigelig, hvis den er formuleret tilstrækkeligt præcist til, at man kan indrette sin adfærd efter den.³

2 INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

2.1 Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

I udkastet er der ikke redegjort nærmere for forholdet mellem de påtænkte sanktioner og retten til at opstille til valg, således som denne er beskyttet i navnlig i artikel 3 i Tillægsprotokol nr. 1 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet foretager en vurdering af udkastet i lyset af retten til at opstille til valg beskyttet i Danmarks internationale forpligtelser.

¹ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Mathieu-Mohin og Clerfayt mod Belgien, sagsnummer 9267/81, dom af 2. marts 1987, præmis 51.

² Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Mathieu-Mohin og Clerfayt mod Belgien, sagsnummer 9267/81, dom af 2. marts 1987, præmis 57.

³ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Seyidzade mod Aserbajdsjan, sagsnummer 37700/05, dom af 3. marts 2009, præmis 33.

2.2 Præcisering af Valgnævnets kompetencer i forbindelse med strafbare forhold eller mistanke herom

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (folketingsvalglovens § 12 a, stk. 1, 1. pkt. (side 14) og Europa-Parlamentsvalglovens § 11 a, stk. 1, 1. pkt. (side 33)), at et groft retsbrud i forbindelse med et partis indsamling af vælgererklæringer også vil foreligge, hvis partiet i forbindelse med indsamlingen af vælgererklæringer har foretaget en overtrædelse af straffeloven, også selvom overtrædelserne er enkeltstående.

Det forhold, at Valgnævnet skal vurdere overtrædelser af straffeloven indebærer efter instituttets opfattelse, at der kan opstå et vist overlap mellem Valgnævnets kompetence efter udkastet og Folketingets vurdering af værdighedskravet efter grundlovens § 33 (jf. § 30).

Vurderingen af, om et parti er opstillingsberettiget efter nærværende udkast er således både tidligere end og forskellig fra den vurdering, Folketinget efter grundloven foretager og af det enkelte valgte medlems valgbarhed.

Valgnævnets kompetence indebærer dermed en risiko for, at partier kan blive afskåret fra at opstille på baggrund af strafbare forhold, som ikke efter Folketingets vurdering ville have udelukket en valgt person fra at være medlem.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet redegør for forholdet mellem grundlovens §§ 30 og 33 og Valgnævnets kompetence.

Henset til straffelovens brede anvendelsesområde finder instituttet endvidere, at ministeriet bør præcisere i bemærkningerne til loven, hvilke overtrædelser af straffeloven, forslaget retter sig imod.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne til loven præciserer, hvilke bestemmelser i straffeloven, der er omfattet.

I tilfælde, hvor Valgnævnet kan træffe afgørelse om midlertidigt at udelukke et parti fra fortsat at indsamle vælgererklæringer, følger det af de særlige bemærkninger (udkastets s. 25), at Valgnævnet alene er undergivet almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed, lighed og proportionalitet.

Der følger af § 10, jf. § 1, stk. 3, i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven) en ret til ikke at inkriminere sig selv mv. Desuden har myndighederne efter samme lovs § 10, stk. 3, pligt til at vejlede mistænkte om, at vedkommende ikke

er forpligtet til at meddele oplysninger, der kan virke selvinkriminerende.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne præciserer forholdet mellem udkastet og retssikkerhedslovens § 10.

I bemærkningerne til lovforslagets § 1 og § 2 anføres det, at det ved både grove og gentagne retsbrud er en forudsætning, at handlingen kan henføres til partiet selv eller til personer, der efter aftale med partiet foretager indsamlingen, men ikke f.eks. til andre, der uberettiget har tilegnet sig adgang til partiets indsamling.

Instituttet finder, at der, henset til intensiteten i sanktionerne, bør ske en præcisering af, hvornår en handling kan henføres til partier eller til de omfattede personer.

- Instituttet anbefaler, Social- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne præciserer, hvornår en handling kan henføres til partier eller den omfattede personkreds.

Der henvises til ministeriets sagsnummer: 2019-1635.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER